

NAWOORD

Helge Bonset

Op mijn beurt weer een reactie op Luijtens reactie:

- 1 Met *technisch kader* heb ik niet alleen bedoeld het kader van het centraal schriftelijk examen, maar het kader van het hele tekstonderwijs zoals dat nu meestal plaatsvindt, waarbij leerlingen teksten en vragen ópgedrongen krijgen, die bovendien vaak erg vervéelend voor hun zijn.
- 2 Meerkeuzetoets of open vragen doet aan de punt 1 beschreven situatie inderdaad weinig toe of af. Ik voer die situatie dan ook geenszins op als specifiek nadeel voor de meerkeuzetoets, zoals uit mijn artikeltje al te lezen was. Ik heb hem alleen vermeld om te laten zien dat ik ook wel weet dat er met het tekstonderwijs méér aan de hand is dan alleen de toetsingsproblemen uit de rest van mijn stukje.
- 3 Met *leesdoel* bedoel ik: intrinsiek leesdoel, gespecificeerd in intensief/extensief, en eventueel subverschijningsvormen daarvan. M.a.w.: iemand heeft m.i. een leesdoel als hij *a* zelf gekozen heeft een bepaalde tekst te gaan lezen *b* besloten heeft of hij deze grondig dan wel globaal zal gaan lezen.
- 4 De redenering t.a.v. centraal schriftelijk en schoolonderzoek die Luijten in zijn tweede kanttekening weergeeft en kennelijk onderschrijft, bestrijd ik in *De Von en het eindexamen Nederlands*, pag. 302 en 303 met tal van examenpolitieke argumenten waarop Luijten in zijn reactie niet ingaat.
- 5 De CITO-toetsverzameling 1973 die Luijten noemt, heb ik helemaal doorgenomen. Ik zou wel eens van Luijten willen horen wélke items uit deze toetsen betrekking hebben op de hogere leesvaardigheden Drop 5 en 6; ik heb er geen een kunnen vinden (zoals trouwens in geen enkele tot nog toe bestaande meerkeuze-tekstbegrip-toets).
- 6 (aansluitend bij Luijtens derde kanttekening): Luijten maakt niet duidelijk hoe in een meerkeuzetoets - waar per definitie de stam van één goed antwoord en enkele foute afleiders voorzien is - de meerderheid van een zakelijk-informatieve tekst tot uiting gebracht zou kunnen worden.
- 7 In mijn artikeltje maak ik inderdaad geen strenge scheiding tussen de problematiek van de toetsing en die van het leerproces, ten eerste omdat ik vind dat de toetsing een zo precies mogelijke afspiegeling van dat leerproces moet zijn, ten tweede omdat ik de factoren betrouwbaarheid, objectiviteit en centraal toetsbare doelstellingen een aanzienlijk minder belangrijke rol toe wens te kennen dan Luijten doet.
- 8 De plusjes en minnetjes in het schema van de Werkgroep Tekstbegrip Nederlands zijn natuurlijk volstrekt gratis zolang iedere argumentatie voor toekenning ervan ontbreekt.
- 9 Luijten wijst er volkomen terecht op dat het wel raar is dat ik de samenvatting in het centraal schriftelijk VWO zou willen handhaven. Onderwijskundige redenen heb ik er ook niet voor, alleen één examenpolitieke. Die luidt dan: de beste strategie om de meerkeuzetoetsen in het centraal schriftelijk tegen te houden, is het centraal

schriftelijk voor een tijdje geheel te 'bevriezen'.

- 10 Lujtens idee op het eind van zijn reactie lijkt mij heel goed. De discussie kan dan aan de ene kant wat toegespitster worden, aan de andere kant uitgebreider dan in al deze notities en weerwoord-notities.